

Virtuele behandeling werkt

Interview met Wim Veling, lid Raad van Advies van Ypsilon

Virtueel zwemmen met dolfijnen, naar de kroeg of boodschappen doen.

Wim Veling doet alles om zijn patiënten beter te laten functioneren.

Rita Loholter praat met deze psychiater, onderzoeker en lid van de Raad van Advies van Ypsilon over zijn warme hart voor zijn vak, voor jongeren en voor familie.

tekst Rita Loholter | yn@ypsilon.org illustratie Loek Weijs

Een aardige chauffeur brengt mij met een *clubcar* het hele eind van de hoofdingang van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) naar de afdeling psychiatrie. Wim Veling is psychiater en hoofd behandelzaken van de afdeling Psychosen. Als wetenschappelijk onderzoeker is hij geïnteresseerd in hoe psychosen ontstaan in de dagelijkse sociale omgeving. Hij hoopt dat door de resultaten van onderzoek patiënten beter kunnen functioneren. 'Het zijn mooie mensen', reageert Veling, 'en het vak is boeiend. Mijn patiënten zijn creatief, maken vaak mooie kunst. Soms ben ik helemaal weg van een kunstwerk en dan koop ik het.'

Velings team onderzoekt samen met Lentis en andere GGZ-instellingen in de regio Noord-Nederland hoe de behandeling beter kan en hoe bij een vroege psychose eerder ingegrepen kan worden. 'Je wilt jongeren zo snel mogelijk behandelen en perspectief bieden. Om een ernstige psychose te kunnen voorkómen controleren we jongvolwassenen die hulp zoeken voor psychische problemen op psychotische symptomen. Ook proberen

we op middelbare scholen tieners te bereiken met wie het psychisch niet goed gaat. Met een positieve training willen we hen mentaal sterker maken. Op die leeftijd gaat het nog niet om een psychose, maar moet je veel breder mikken. Vaak zijn de eerste tekenen van ernstige psychische aandoeningen al in de adolescentie te vinden.'

Antistress

Het lijkt tegenstrijdig, mensen met psychose behandelen via een virtuele realiteit. Toch heeft het succes.

'In 2013 zijn we gestart met behandelen, samen met Mark van der Gaag van Parnassia, andere GGZ-instellingen en de TU Delft. De resultaten zijn veelbelovend.' Er zijn vier verschillende 'werelden' die

Netwerk Vroege Psychose (NVP)

In het Netwerk Vroege Psychose zitten mensen uit het hele land. Iedereen die zich betrokken voelt bij vroege-psychose-zorg kan lid worden. Tweehonderd leden steunen elkaar, geven tips en stellen vragen. Er wordt kennis gedeeld en ontwikkeld. Vanuit dit netwerk is enkele jaren geleden het **Handboek Vroege Psychose** geschreven. In het NVP zijn zorgprofessionals, onderzoekers, familieleden en cliënten vertegenwoordigd.

Daniel Krikke (oprichter van Stichting Ideefix) is recent toegetreden tot het bestuur. Hij toert binnenkort met zijn team **Het is nooit te laat** door de regio Groningen. Met een landelijke voorlichtings- en beeldvormingscampagne richt dit team zich op het signaleren en normaliseren van psychoses en het stimuleren van herstel na het krijgen van een psychose.

patiënten via een virtual-reality-bril beleven: een café, lopen op straat, boodschappen doen in de supermarkt met wel of geen achtergrondmuziek en reizen met de bus en emotionele uitdrukkingen herkennen en daarop reageren.

Oefenen in een veilige omgeving zorgt voor vermindering van angsten: 'Online kunnen we direct bijsturen, mensen toevoegen in een winkel of in de bus, of ze ander gedrag geven.' Eind 2016 worden de resultaten van dit onderzoek gepubliceerd.

Zwemmen met dolfijnen via virtual reality is nieuw voor het team van Veling. 'Ik werd door het kunstenaarsechtpaar Sjollema en Brada benaderd, zij zwemmen met wilde dolfijnen en maken mooie 3D-opnames. Dat paste goed in het onderzoek naar ontspanning met behulp van virtual-reality-films, dat we net aan het

Soms ben ik helemaal weg van een kunstwerk van een patiënt. En dan koop ik het.

opzetten waren. We onderzoeken nu het antistress-effect van de dolfijnen en van andere virtual-reality-beelden.'

Sociale leven

'In de behandeling van iemand met een psychose moeten alle mogelijkheden worden onderzocht zodat een patiënt zoveel mogelijk kan herstellen.' Het gaat er Veling om dat de behandeling passend is en perspectief biedt op de toekomst: 'Bij een eerste psychose kan het nog alle

kanten op. Ons team Vroege Interventie Psychose (VIP) richt zich op zo veel mogelijk herstel, niet alleen van symptomen en persoonlijk welzijn, maar ook dat iemand weer volwaardig in de maatschappij kan meedoen.'

Het behandelaanbod is ruim en bestaat uit cognitieve gedragstherapie, behandeling met medicijnen, hulp bij terugkeer naar school, werk of dagbesteding, bewegingsactiviteiten. 'Belangrijk onderdeel van de behandeling is dat we proberen het sociale leven zoveel mogelijk in stand te houden.'

Beslistool

Afgelopen jaar gaf Veling leiding aan een werkgroep die een richtlijnmodule heeft ontwikkeld waarin alle wetenschappelijk onderbouwde interventies bij vroege psychose zijn beschreven. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de Zorgstandaard Psychose. Hierin worden deze module en de al langer bestaande Multidisciplinaire Richtlijn Schizofrenie omgewerkt tot een compact document waarin staat hoe de zorg voor psychose in Nederland eruit moet zien.

LEES VERDER →